

Vilhelmina kommun

Rektorn vid Saxnäs skola

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Saxnäs skola
i Vilhelmina

Tillsyn av Saxnäs skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Vilhelmina under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Saxnäs skola besöktes av Skolinspektionen mellan 15 och 16 mars 2012.

Helhetsbedömning

Saxnäs skola arbetar på många sätt med att följa upp elevernas kunskapsutveckling och arbetet inriktas mot de nationella målen och kunskapskraven. Utvecklingssamtal genomförs terminsvis då även den individuella utvecklingsplanen upprättas. Under de senaste åren har webbaserade utvecklingsplaner införts. Det datoriserade uppföljningssystemet är under uppbyggnad och behov finns av att utveckla detta. Både rektorn och lärarna menar i intervjuer att det finns begränsningar i uppföljningssystemet. De flesta elever når målen men elevantalet är lågt och några långtgående slutsatser av skolans resultat är svåra att dra. Det finns dock, enligt Skolinspektionen mycket mer att göra för att utveckla arbetet med de individuella utvecklingsplanerna och skriftliga omdömen och se till att kunskapsuppföljningen tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål, centrala innehåll och kunskapskrav. Även arbetet med åtgärdsprogram måste förbättras så att dessa blir ett bättre redskap för att hjälpa elever i behov av särskilt stöd.

Skolledarna i Saxnäs respektive Dikanäs samarbetar när det gäller anställning av gemensam personal, implementering av skollag och läroplan, timplansutlägg och undervisning i samiska. De har även planer för framtida utnyttjande av gemensamma kompetenser, fortbildning och eventuell anställning av en specialpedagog. Rektorn dokumenterar skolans arbete i en kvalitetsredovisning där måluppfyllelse i såväl kunskapskrav som värdegrundsarbete analyseras. Det är av stor vikt, enligt Skolinspektionen, att skolan i sitt kvalitetsarbete fortsätter att analysera kunskapsresultaten och måluppfyllelsen för att kunna ta välgrundade beslut om vilka åtgärder som ska vidtas för att förbättra resultaten och se om de åtgärder som satts in har haft önskad effekt.

De intervjuade eleverna uttrycker att stämning och studiero är bra vilket även stöds av både skolans och Skolinspektionens enkäter. Personalen menar att studiemiljön är trygg och att förutsättningarna är goda för utveckling och lärande. Alla elevgrupper deltar i "etiktimmar" där de tillsammans med sin mentor samtalar kring värdegrundsfrågor. Miljö är ett inslag i skolans alla ämnen, under lägerverksamhet och uteaktiviteter. Skolan har klassråd, elevråd och skolråd och miljöråd, matråd och elevskyddsombud har utsetts. Demokrati

och medinflytande har förändrats utifrån elevernas önskemål så att de har stormöte 3 - 4 gånger per termin. I undervisningen syns elevinflytandet bäst i elevens val där eleverna själva väljer och planerar sitt arbete.

Beslut

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Till följd av anmärkningarna ska **Ni senast den 17 september 2012** vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Rektorn ser inte till att de åtgärdsprogram som utarbetas uppfyller författningarnas krav (3 kap. 9 § skollagen).

Skäl för beslut

Anmärkning:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (6 kap. 8 § skollagen).

Motivering:

Det främjande och förebyggande arbetet ska enligt skollagen beskrivas i en årlig plan mot kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp. Planarbetet kan integreras med arbetet med ordningsregler och arbetsmiljö. Själva processen med att ta fram planerna är en nyckel till framgång.

Vid intervjuer och i enkäter framkommer att eleverna känner sig trygga och sedda. Skolan har trivselregler som eleverna varit med om att utforma och skolan upplevs som en trivsam och trygg studiemiljö. Verksamheten vid Saxnässkolan präglas också enligt personal och elever av ett positivt förhållningssätt och ömsesidig respekt mellan personal och elever och mellan elever och elever.

Saxnässkolan har utarbetat en plan mot kränkande behandling som innehåller en redovisning av förebyggande insatser och vilka åtgärder som bör vidtas om någon i personalen får kännedom eller misstänker att en elev utsätts för kränkningar. Inför varje nytt läsår utvärderar föräldrar, lärare och skolläring de förebyggande åtgärder som vidtagits under föregående läsår. Man går också igenom riskfaktorer. Utifrån detta bestäms i arbetsplatsträffar vilka åtgärder som ska vidtas. Skolinspektionens bedömning är att den nyligen utarbetade planen i vissa avseenden uppfyller de krav lagstiftningen ställer, dock inte i alla. Det måste tydligt framgå att skrivningarna i planen utgår från en kartläggning av den aktuella situationen på skolan. Utifrån kartläggningen ska rektor, personal och elever bestämma vad som ska göras under året. Planen ska beskriva vem som ska göra vad. En redogörelse för hur de planerade åtgärder har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Mot bakgrund av det i övrigt aktiva värdegrundsarbetet bedöms bristen som mindre allvarlig.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektorn ser inte till att de åtgärdsprogram som utarbetas uppfyller författningarnas krav.

Motivering:

Om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås är det enligt skollagen rektorns ansvar att se till att behovet skyndsamt utreds och att beslut fattas om åtgärdsprogram ska upprättas eller ej. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp.

På Saxnäs skola finns system och rutiner för att ge elever särskilt stöd. Elevantalet är lågt och enligt rektorn och lärarna är skolan bra på att upptäcka och hjälpa elever i behov av stöd. Rektorn tar beslut om utredning och beslutar sedan utifrån ett kartläggningssystem om det finns behov av att åtgärdsprogram ska utarbetas. Åtgärdsprogrammen skrivs med elev och vårdnadshavare när en lärare bedömer att eleven inte ser ut att nå målen kunskapsmässigt eller socialt. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår dock inte alltid tydligt vilka elevens behov är och hur de ska tillgodoses. För att åtgärdsprogrammet ska kunna fylla den funktion som är avsedd och uppfylla förordningens krav är det viktigt att skolan arbetar vidare för en gemensam kunskap om hur mål och åtgärder kan formuleras så att åtgärdsprogrammen blir ett effektivt verktyg i skolans arbete med att hjälpa elever i behov av särskilt stöd. För stöd i utformningen av åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25). Mot bakgrund av att arbetet med särskilt stöd för övrigt fungerar bra bedöms bristen som mindre allvarlig.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Saxnäs skola har bara redovisat till Skolinspektionen måluppfyllelsen för de senaste två åren, 2010 - 2011. Det sammanfaller med de två år som den nuvarande rektorn varit anställd. Elevantalet är lågt vid Saxnäs skola vilket gör att det inte heller finns några resultat redovisade i Skolverkets officiella statistik. Skolinspektionen konstaterar att det statistiska underlaget är litet och därför svårt att dra slutsatser eller se trender utifrån. Den enskilda individens resultat ger stort procentuellt utslag.

År 2011 nådde alla eleverna i årskurs 3 målen i svenska och matematik. I årskurs 5 klarar 75 procent av eleverna målen i svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen hade eleverna full måluppfyllelse förutom i idrott och hälsa. Enligt rektorn hade flera elever svårt att nå samtliga kursplanemål i ämnet eftersom man då inte hade tillgång till badhus. Nu finns den möjligheten i ett intilliggande hotell

År 2011 nådde alla elever i årskurs 9 målen i alla ämnen utom i matematik och i engelska. Enligt rektorn ger tidiga utredningar och stödåtgärder, samtal med eleven om inläring och specifika svårigheter och samarbete med föräldrarna resultat. Det är av stor vikt, enligt Skolinspektionen, att skolan i sitt kvalitetsarbete fortsätter att analysera kunskapsresultaten och måluppfyllelsen för att kunna ta välgrundade beslut om vilka åtgärder som ska vidtas för att förbättra resultaten och se om de åtgärder som satts in har haft önskad effekt. Även arbetet med åtgärdsprogram samt vidtagna stödinsatser bör utvärderas i syfte att förbättra resultaten.

Saxnäs skola har, enligt rektorn, arbetat mycket med ett förebyggande värdegrundarbete bland annat genom att samarbeta över klass- och ämnesgränser. Äldre elever får hjälpa yngre och man har temadagar där arbetet sker i tvärgrupper med äldre elever som gruppleddare. Samarbete sker mellan förskolan och förskoleklass för att det ska bli en smidig övergång och röd tråd från förskola till årskurs 9. Rektorn menar även att deras inkluderande synsätt, där stöd i första hand ges i gruppen/i klassrummet skapar gemenskap och förståelse för varandras olikheter.

I intervjuer lyfts ofta fördelarna med den lilla skolan fram. Rektorn menar att det med relativt små undervisningsgrupper finns en närhet till eleverna och alla blir sedda. Det är lätt att ta itu med uppkomna problem. Enkäter genomförs terminsvis, vars resultat diskuteras och följs upp på klassrådstitid. Skolans

plan mot kränkande behandling som elever, personal och föräldrar är med och utformar, ligger till grund för arbetet med normer och värden. Rektorn menar att skolans aktiva värdegrundsarbete ger effekt och stödjer det på svaren om trivsel och trygghet i brukarenkäten och att det i princip inte finns någon skadegörelse och skolk vid Saxnäs skola.

Beskrivning av Saxnäs skola

Saxnäs skola ligger i Vilhelmina kommuns fjälltrakter, cirka 9 mil från centralorten. Vid skolan bedrivs verksamhet för 7 barn i förskoleklass och 46 elever i årskurserna 1–9. Skolan leds av en rektor och undervisningen bedrivs i elevgrupper med två årskurser vardera. Den dagliga verksamheten är under läsåret 2011 - 2012 organiserad i två arbetslag, F-6 och 7-9. En del av undervisningen planeras i teman för F-6 respektive 7-9. Arbetslagen samarbetar också i planeringar av teman och temadagar då alla elever från förskoleklass till årskurs 9 arbetar i tvärgrupper. Saxnäs skola bedriver en omfattande lägerverksamhet inom ramen för skolans profil "Natur och kultur". Ett exempel på utbildning inom lägerskolans utbud är "Samer och nybyggare". Skolan firar även den samiska nationaldagen. Saxnäs skola är en certifierad Grön Flaggskola. Grön flagg-utbildningen är ett verktyg för alla pedagogiska verksamheter som vill arbeta med hållbar utveckling i såväl undervisning som daglig drift.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Agnetha Burström och utredaren Sara Lyrenäs deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef

Eva Ahlman
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).